

VRAGENLIJST VOORTGEZET ONDERWIJS

DYSLEXIEMONITOR

INHOUDSOPGAVE

Niveau 1

Kwaliteit instructiegedrag	blz. 3
Klassemanagement	blz. 3
Juist gebruik methodes	blz. 4
Planmatig handelen	blz. 4
Toetsen en monitoren	blz. 4

Niveau 2

Differentiatie	blz. 5
----------------	--------

Niveau 3

Extra begeleiding individueel of in kleine groepen	blz. 5
Coaching van leerlingen met lees-/spellingproblemen of dyslexie	blz. 6
Professionalisering, ontwikkeling en praktijkonderzoek	blz. 6

Niveau 1

Kwaliteit instructiegedrag

1. Ik begin de les met het vaststellen van de lesdoelen, op papier of op het bord.
2. Ik koppel de lesdoelen aan het geheel van de lesdoelen; wat hebben we gedaan, wat gaan we doen?
3. Ik geef aan welke activiteiten in de les worden uitgevoerd.
4. Ik bedenk van tevoren welke (extra) materialen de leerling met dyslexie nodig heeft.
5. Ik gebruik in mijn instructie woorden die leerlingen kennen.
6. Ik leg nieuwe termen van tevoren uit,
7. Ik maak in mijn instructie gebruik van concrete voorbeelden die aansluiten bij de ervaringswereld van de leerlingen.
8. Ik maak gebruik van diverse werkvormen zodat de leerling zijn/haar sterke kanten kan laten zien (bijv. onderwijsleergesprekken, coöperatief /samenwerkend leren, tutorleren).
9. Ik controleer of de uitleg of instructie begrepen is door leerlingen de opdracht te laten navertellen.
10. Aan het einde van de les of na het afronden van een taak geef ik individuele of klassikale feedback.
11. Ik zorg ervoor dat het maken van aantekeningen de leerlingen niet belemmert bij het volgen van de les; bijvoorbeeld door zelf aantekeningen uit te delen, instructie te geven in het maken van aantekeningen.
12. Bij het opgeven van huiswerk zorg ik ervoor dat ik zeker weet dat alle leerlingen weten wat ze moeten doen en hoe.

Klasmanagement

13. Ik weet door overleg met de leerling of er aanpassingen nodig zijn bij de inrichting van het lokaal.
14. Ik laat leerlingen samenwerken met goede lezers en spellers.
15. Ik stimuleer tutorleren.
16. Ik laat met nakijkvellen werken in de klas zodat ik individuele hulp kan bieden.

17. Ik laat leerlingen een deel van het huiswerk in de klas maken zodat ik ondersteuning kan bieden.
18. Bij het opgeven van huiswerk zorg ik ervoor dat ik zeker weet dat alle leerlingen weten wat ze moeten doen en hoe.

Juist gebruik methodes

19. Ik bekijk de methode kritisch met betrekking tot de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
20. Lesstof die in de les aan de orde komt, heeft de leerling van tevoren kunnen voorbereiden.
21. Ik controleer regelmatig werkboeken en schriften om te vermijden dat leerlingen fouten leren.
22. Ik maak gebruik van methodes met een duidelijke lay-out, functionele illustraties, heldere tekstopbouw en overzichtelijke samenvattingen.
23. Ik bied duidelijke lesoverzichten aan, opdat de leerling handig notities kan maken.

Planmatig handelen

24. In een begeleidingsplan leg ik vast welke afspraken en maatregelen gelden in de klas.

Toetsen en monitoren

1. Een leerling krijgt meer tijd bij toetsen.
2. De leerling mag gebruikmaken van auditieve ondersteuning (bv. tekst-naar-spraak-software).
3. De leerling mag gebruik maken van een laptop met spellingcontrole bij het maken van toetsen.
4. Bij een onvoldoende voor een schriftelijke toets als gevolg van dyslexie, krijgt de leerling een mondelinge herkansing.
5. Toetsing is afgestemd op de oefenwijze in de klas.
6. Toetsen variëren in inzichtvragen en leervragen.
7. Toetsen worden ingezet om lesstof te toetsen en om vast te stellen waar de leerling vastloopt.
8. Ik overhoor een dyslectische leerling mondeling.
9. Dyslectische leerlingen krijgen speciale examenregelingen.

10. Ik gebruik een duidelijke lay-out bij proefwerken en overhoringen.

Niveau 2

Differentiatie

1. Een leerling met dyslexie is toegestaan hulpmiddelen tijdens mijn les te gebruiken (zoals laptop, reading pen, regelkaarten,...).
2. Een leerling met dyslexie krijgt extra tijd bij toetsen, oefeningen en opdrachten.
3. Leerlingen met dyslexie krijgen vrijstelling van taken.
4. Ik ondersteun dyslectische leerlingen door de teksten en/of opdrachten voor te lezen.
5. Ik bespreek met een dyslectische leerling welke extra hulpmiddelen en regelingen geschikt en haalbaar vindt voor mijn vak(ken).
6. Ik begeleid een dyslectische leerling bij het goed leren omgaan met dyslexie binnen de context van het vak.
7. Ik evalueer samen met de dyslectische leerling het effect van de gebruikte hulpmiddelen en regelingen.
8. Ik bespreek met de dyslectische leerling de vorderingen die hij/zij maakt bij mijn vak(ken).
9. Ik beoordeel spelfouten van dyslectische leerlingen gedeeltelijk of niet.
10. Ik verminder het aantal te lezen boeken voor leerlingen met dyslexie.
11. Ik verminder het aantal vragen en oefeningen voor leerlingen met dyslexie.
12. Ik creëer gelegenheid voor extra uitleg.

Niveau 3

Extra begeleiding individueel of in kleine groepen

1. Bij ernstige of gecombineerde problematiek wordt extra intensieve hulp buiten de klas georganiseerd.
2. Hulp buiten de klas wordt geboden door een zorgspecialist.
3. Hulp is gericht op specifieke vaardigheden die binnen het vak of vakonderdeel nodig zijn.

4. Hulp is gericht op leren omgaan met compenserende soft- en hardware.
5. Hulp is gericht op het veranderen van aanpakgedrag.
6. Hulp is gericht op het leren omgaan met de gevolgen van dyslexie.

Coaching van leerlingen met lees-/spellingproblemen of dyslexie

1. Ik toon aan de leerling dat ik op de hoogte ben van zijn/haar dyslexie.
2. Ik bespreek met de leerling welke faciliteiten de leerling geschikt vindt voor mijn vak(ken).
3. Ik toon de leerling dat ik hooggespannen verwachtingen heb van de leerling en dat hij/zij ondanks zijn/haar dyslexie heel ver kan komen.
4. Ik begeleid de leerling bij het goed leren omgaan met de dyslexie nu en later.
5. Ik overleg met de leerling het effect van de genomen maatregelen en bijstellingen.
6. Ik overleg met de leerling over de eigen verantwoordelijkheid die hij/zij heeft ten aanzien van het eigen leerproces.
7. Ik overleg met de leerling én ouders om samen tot constructieve oplossingen te komen

Professionalisering, ontwikkeling en praktijkonderzoek

1. Binnen mijn school bestaat een nascholingsplan dat ook gericht is op verbetering van het lees- en spellingonderwijs en de zorg voor leerlingen met lees- en spellingproblemen.
2. Ik heb de afgelopen drie jaar minstens eenmaal deelgenomen aan scholingsbijeenkomst om mijn kennis over lees- en spellingproblemen/dyslexie te vergroten.
3. Ik lees vaktijdschriften en bezoek studiedagen en conferenties gericht op lezen en spelling.
4. Ik maak gebruik van collegiale consultatie, zodat ik te weten kom hoe collega's vorm geven aan het lees- en spellingonderwijs en hoe zij lees- en spellingproblemen signaleren en begeleiden.
5. Ik sta open voor nieuwe ontwikkeling en probeer deze te gebruiken om mijn eigen professionele bekwaamheid te ontwikkelen.
6. Wij voeren onder collega's regelmatig groepsobservaties uit om de kwaliteit van ons instructiegedrag te verbeteren